



WARMIŃSKIE CENTRUM INICJATYW SPOŁECZNYCH

# OPP WARTO !!!

REALIZOWANO DZIĘKI WSPÓŁFINANSOWANIU ZE ŚRODKÓW  
OTRZYMANÝCH Z MINISTERSTWA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ  
W RAMACH FUNDUSZU INICJATYW OBYWATELSKICH

**CZERWIEC - GRUDZIEŃ 2012**





**OPP WARTO !!!**

**REALIZOWANO DZIĘKI WSPÓŁFINANSOWANIU ZE ŚRODKÓW OTRZYMANYCH Z**

**MINISTERSTWA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ W RAMACH**

**FUNDUSZU INICJATYW OBYWATELSKICH**

*Opracowanie Monika Falej*

# I. Kto może uzyskać status organizacji pożytku publicznego?

## Podmioty:

- organizacje pozarządowe: osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej, niebędące jednostkami sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku, utworzone na podstawie ustaw (stowarzyszenia, związku stowarzyszeń, fundacje)
- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego
- spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Organizacja pozarządowa posiadająca status organizacji pożytku publicznego posiada szczególne uprawnienia, ale też i obowiązki.

Istotne jest aby organizacja prowadziła działalność **społecznie użyteczną** na rzecz ogółu społeczności, której cechą charakterystyczną jest transparentność zarówno w momencie rejestracji, jak i w całym okresie działania.

## Co zrobić by otrzymać status opp?

Organizacja, aby uzyskać status organizacji pożytku publicznego musi spełniać łącznie następujące wymagania:

- prowadzi działalność pożytku publicznego na rzecz ogółu społeczności, lub określonej grupy podmiotów, pod warunkiem że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa;
- może prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie jako dodatkową w stosunku do działalności pożytku publicznego;
- nadwyżkę przychodów nad kosztami przeznacza na działalność pożytku publicznego;
- posiada statutowy kolegialny organ kontroli lub nadzoru, odrębny od organu zarządzającego i niepodlegający mu w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej lub nadzoru;
- posiada statut, w którym przewidziane są ograniczenia dotyczące wykorzystywania majątku organizacji oraz dokonywania zakupów od podmiotów związanych z członkami organizacji;
- podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego;
- sporządza roczne sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności oraz podaje je do publicznej wiadomości sposobem umożliwiającym zapoznanie się z tym sprawozdaniem przez zainteresowane podmioty;
- sporządza i ogłasza roczne sprawozdanie finansowe także wówczas, gdy obowiązek jego sporządzenia oraz ogłoszenia nie wynika z przepisów o rachunkowości,
- zamieszcza zatwierdzone wyżej wymienione sprawozdania na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Organizacje pozarządowe oraz pozostałe podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, spełniające określone wymagania,

**uzyskują status organizacji pożytku publicznego z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.**

Status taki mogą uzyskiwać organizacje:

- zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym jak np. fundacje czy stowarzyszenia,
- które nie podlegają obowiązkowemu wpisowi do KRS - u, rejestrowane w innych rejestrach jak np. ewidencja starosty, w której rejestrowane są uczniowskie kluby sportowe.

## II. Przywileje organizacji pożytku publicznego

Przywileje organizacji pożytku publicznego mają zastosowanie w części dotyczącej prowadzonej przez nie działalności pożytku publicznego, co oznacza że nie dotyczą one prowadzonej przez nie działalności gospodarczej. Należy nadmienić też, że kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne i jednostki organizacyjne korzystają, z innego tytułu, z większości uprawnień przewidzianych dla organizacji pożytku publicznego.

### ***1. Prawo użytkowania nieruchomości***

użytkowanie nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego na preferencyjnych warunkach

Organizacje pożytku publicznego mogą nabywać prawo użytkowania nieruchomości należących do Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego na preferencyjnych zasadach. Oznacza to, że minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może dokonać darowizny nieruchomości z zasobu Skarbu Państwa na rzecz organizacji pożytku publicznego. W przypadku zaś niewykorzystania nieruchomości na cel określony w umowie, a także w razie utraty przez organizację statusu organizacji pożytku publicznego - nastąpi odwołanie darowizny. Ponadto właściwy organ za zgodą odpowiednio wojewody albo rady lub sejmiku, może udzielić bonifikaty od ceny ustalonej zgodnie z art. 67 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 ze zm.), organizacjom pożytku publicznego - jeżeli nieruchomość będzie wykorzystywana na cel prowadzonej przez nie działalności pożytku publicznego.

Należy jednakże pamiętać, że z chwilą utraty przez organizację statusu organizacji pożytku publicznego użytkowanie wygasa, zaś umowa najmu lub dzierżawy może zostać wypowiedziana bez zachowania terminów.

## **2. 1%**

prawo do otrzymywania 1-proc. podatku dochodowego od osób fizycznych

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wprowadziła niezmiernie ważną dla organizacji pożytku publicznego możliwość przekazywania 1% podatku dochodowego przez osoby fizyczne na ich rzecz. Podatnik od dnia 1 stycznia 2004 r., a w praktyce od momentu powstanie pierwszej organizacji pożytku publicznego może wpłacić określoną kwotę na konto organizacji w okresie pomiędzy pierwszym dniem roku następującego po roku, za które dokonywane jest rozliczenie podatkowe a ostatnim dniem złożenia zeznania podatkowego (najpóźniej - 30 kwietnia) oraz wskazać ten fakt w formularzu PIT. W myśl art. 27 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych przekazują 1% podatku obliczonego zgodnie z przepisami podatkowymi na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego. Ponadto, zgodnie z art. 45c ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wprowadzonym ustawą z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 28, poz. 146), który wszedł w życie dnia 1 stycznia 2011 r. podatnik podatku dochodowego w składanym przez siebie zeznaniu może również podać dodatkowe informacje, które w jego ocenie mogą mieć wpływ na dystrybucję środków gromadzonych przez organizacje pożytku publicznego. Informacje te, może zamieścić w zeznaniu, w specjalnie do tego przeznaczony rubryce. Warto jednak zaznaczyć, że złożenie powyższego oświadczenia było już możliwe w zeznaniach podatkowych za rok 2008 i 2009 nie było to jednak unormowane w ustawie, lecz w rozporządzeniu określającym wzór tego zeznania.

Jednakże wskazania zawarte w zeznaniach podatkowych osób przekazujących 1%, dotyczące wsparcia konkretnego celu, nie mają charakteru wiążącego, lecz są traktowane jedynie jako pewnego rodzaju wytyczne dla organizacji będącej beneficjentem tych środków. Przekazywanie środków z 1% na konkretny, wskazany przez podatnika cel nie jest prawnym obowiązkiem organizacji. Nie oznacza to jednak, że organizacja pożytku publicznego może wykorzystywać środki z 1% w sposób dowolny. Ogranicza ją w tym zakresie ustawa, nakazując wykorzystanie ich wyłącznie na działalność pożytku publicznego (art. 27 ust 2 ustawy).



### ***3. Przywileje prawno-podatkowe***

- a) zwolnienie od: podatku dochodowego od osób prawnych,
- b) podatku od nieruchomości,
- c) opłat od czynności cywilnoprawnych (np. umów),
- d) opłat skarbowych i sądowych w odniesieniu do prowadzonej działalności pożytku publicznego.

W art. 24 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ustawodawca stworzył organizacjom pożytku publicznego możliwość skorzystania z szeregu uprawnień podatkowych. Jednym z ważniejszych jest zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych. Zgodnie z art. 27 d ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.) dotyczy to dochodów przeznaczonych na cele statutowe - z wyłączeniem działalności gospodarczej oraz co jest rozwiązaniem nowym, stosownie do treści art. 17 ust. 1e tej ustawy - przeznaczanych na nabycie obligacji Skarbu Państwa lub bonów skarbowych oraz obligacji wyemitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, a także przeznaczonych na nabycie innych papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu oraz na nabycie jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych. Ponadto organizacje pożytku publicznego są na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 84 ze zm.) całkowicie zwolnione od podatku od nieruchomości w części zajętej na prowadzenie nieodpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego. Natomiast wysokość stawek podatku od nieruchomości, na nieruchomości zajęte przez organizacje pożytku publicznego na prowadzenie odpłatnej działalności statutowej, nie może być wyższa niż 0,31 zł od 1 m<sup>2</sup> powierzchni - w przypadku gruntów i 5, 82 zł od 1 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej - w przypadku budynków lub ich części (art. 5 ust. 1 pkt 1c i 2e tej ustawy).

Organizacje pożytku publicznego, jeżeli składają podania, występują z wnioskiem o dokonanie czynności urzędowej lub z wnioskiem o wydanie zaświadczenia lub zezwolenia, bądź wystawiają dokumenty - zwolnione są również od opłaty skarbowej - zwolnienie to dotyczy czynności związanych wyłącznie z nieodpłatną działalnością pożytku publicznego (art. 8 pkt 4 ustawy z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 86, poz. 960

ze zm.)). Ponadto są one, na podstawie art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.), zwolnione z opłat sądowych (w tym więc opłat z tytułu wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym). Zwolnienie to nie obejmuje jednak spraw związanych z prowadzoną przez organizacje działalnością gospodarczą. Podobnie od podatku od czynności cywilnoprawnych zwolnione są organizacje pożytku publicznego, ale tylko wtedy gdy dokonana czynność cywilnoprawna dotyczy nieodpłatnej działalności pożytku publicznego (art. 8 pkt 2a ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. Nr 86, poz. 959 ze zm.)).

#### ***4. Czas antenowy w mediach publicznych***

możliwość nieodpłatnego informowania o prowadzonej działalności poprzez jednostki publicznej radiofonii i telewizji

Organizacje pożytku publicznego będą miały prawo, a publiczne radio i telewizja obowiązek umożliwienia organizacjom nieodpłatnego informowania o prowadzonej przez nie działalności nieodpłatnej (art. 23a ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2001 r. Nr 101, poz. 1114 ze zm.)). Zasady dostępu organizacji do mediów publicznych - o ile Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uzna to za zasadne - zostaną określone w rozporządzeniu.

#### ***5. Do pracy poborowych***

korzystanie z pracy poborowych skierowanych do odbycia służby zastępczej

Zgodnie z art. 189 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205 ze zm.) poborowi będą mogli odbywać służbę zastępczą w organizacjach pożytku publicznego, z wyjątkiem prowadzonej przez te organizacje działalności gospodarczej. Oznacza to, że poborowi, będą mogli

odpracowywać wojsko we wszystkich organizacjach pożytku publicznego, bez względu na to czy są to stowarzyszenia, czy fundacje, wyłącznie jednak w ramach działalności statutowej tych organizacji.

## ***6. Inne uprawnienia***

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnianiu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143) organizacje pożytku publicznego są jednym z podmiotów uprawnionych do tworzenia centrów integracji społecznej.

Mówiąc o uprawnieniach organizacji pożytku publicznego należy pamiętać, że mogą one na takich samych zasadach, jak organizacje pozarządowe i pozostałe podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego - nie posiadające tego statusu, korzystać ze świadczeń wolontariuszy i otrzymywać dotacje na zleczone zadanie publiczne.

### **III. Obowiązki organizacji pożytku publicznego**

Organizacje posiadające status pożytku publicznego mają obowiązek:

- 1) sporządzenia i ogłoszenia rocznego sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności oraz sprawozdania finansowego;
- 2) zamieszczenia zatwierdzonych wyżej wymienionych sprawozdań na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 3) poddać się specjalnemu nadzorowi właściwego ministra (w zakresie uprawnień, obowiązków i wymogów wynikających z ustawy o działalności pożytku publicznego nadzór sprawuje minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego (Minister Pracy i Polityki Społecznej).

## IV. Utrata statusu organizacji pożytku publicznego

Zgodnie z art. 22 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz art. 49a ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym organizacje pozarządowe oraz pozostałe podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, **tracą status organizacji pożytku publicznego z chwilą wykreślenia z urzędu lub na wniosek.**

Wykreślenia to nie oznacza, że dana organizacja, bądź podmiot nie może funkcjonować na właściwych im zasadach np. jako fundacja czy stowarzyszenie (nie posiadające statusu organizacji pożytku publicznego oczywiście), odpowiednio do podstawy prawnej tego funkcjonowania.

Zgodnie z art. 33 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w przypadku nie usunięcia przez organizację pożytku publicznego uchybień stwierdzonych podczas kontroli minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego posiada uprawnienie do wystąpienia do sądu rejestrowego z wnioskiem o pozbawienia takiej organizacji statusu organizacji pożytku publicznego.

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w przypadku naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 23, **w szczególności niezłożenia lub nieopublikowania w terminie sprawozdania finansowego lub merytorycznego, lub złożenia sprawozdań niekompletnych, lub budzących wątpliwości co do prawidłowości działalności organizacji pożytku publicznego, wzywa organizację pożytku publicznego do zaniechania naruszeń oraz przedstawienia niezbędnych wyjaśnień.** W przypadku niezastosowania się organizacji do wezwania w terminie 30 dni od jego otrzymania, występuje do sądu rejestrowego o wykreślenie informacji o posiadaniu przez organizację statusu organizacji pożytku publicznego (art. 33a ustawy).

W przypadku wykreślenia organizacji pożytku publicznego lub informacji, o której mowa w art. 22 ust. 2, z Krajowego Rejestru Sądowego, organizacja ta jest obowiązana, w terminie 3 miesięcy od dnia utraty statusu organizacji pożytku publicznego, wykorzystać na realizację celów statutowych środki finansowe pochodzące z 1 % podatku dochodowego od osób

fizycznych. Środki finansowe niewykorzystane w sposób i w terminie określonych wyżej organizacja pozarządowa oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 4 są obowiązane przekazać niezwłocznie na rzecz, prowadzącej działalność statutową w tym samym lub zbliżonym zakresie, organizacji pożytku publicznego wskazanej przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, po uzyskaniu opinii Rady Działalności Pożytku Publicznego. Przekazanie środków nie stanowi w takim przypadku darowizny w rozumieniu odrębnych przepisów.

Jednocześnie należy podkreślić, że organizacja, która nie chce dłużej być organizacją pożytku publicznego może również sama wystąpić z wnioskiem o wykreślenie z rejestru.

W przypadku wykreślenia organizacji pożytku publicznego z Krajowego Rejestru Sądowego organizacja pozarządowa lub podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 pkt 1 lub 4 może ponownie uzyskać status organizacji pożytku publicznego: po złożeniu wniosku o wpis - w przypadku gdy wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego nastąpiło na podstawie wniosku organizacji pozarządowej lub podmiotu wymienionego w wyżej po upływie 2 lat od chwili wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego lub z urzędu przez właściwy sąd rejestrowy.





**Lokalna Grupa Działania  
"Warmiński Zakątek"**

ul. Warszawska 7  
11-040 Dobre Miasto  
tel. 89 616 00 58  
adres email: [warminskizakatek@wp.pl](mailto:warminskizakatek@wp.pl)

AKTUALNOŚCI PROJEKTOWE, ZAPROSZENIA NA SZKOLENIA, HARMONOGRAMY WSPARCIA ANIMATORÓW I USŁUG DORADCZYCH DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ :

[www.warminskizakatek.com.pl](http://www.warminskizakatek.com.pl)

**W ZAKŁADCE PROJEKTU: CENTRUM INICJATYW SPOŁECZNYCH**

**SERDECZNIE ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY!**

**Idea przewodnia planowanych działań: WOLONTARIAT SENIORÓW**

**Zachęcamy do rejestracji WASZEJ ORGANIZACJI**

w Bazie Organizacji Pozarządowych

[www.warminskizakatek.com.pl](http://www.warminskizakatek.com.pl)

(zakładka „baza organizacji pozarządowych”, funkcja „dodaj swoją organizację”)

**To z tych organizacji powstanie mapa aktywności społecznej, to te organizacje otrzymują wszystkie newsy bezpośrednio na skrzynki mailowe, to z tymi organizacjami współpracujemy bezpośrednio!!!**

**Lokalna Grupa Działania „Warmiński Zakątek”**

**ul. Warszawska 7**

**11-040 Dobre Miasto**

**tel.: 89 616 00 58**

**adres email: [warminskizakatek@wp.pl](mailto:warminskizakatek@wp.pl)**

[www.warminskizakatek.com.pl](http://www.warminskizakatek.com.pl)